

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“
гр. Момин проход, община Костенец, ул. „Славянска“ № 3,
тел: 0896852024, email: smirnenski1961@abv.bg

УТВЪРДИЛ:.....

ЮЛИЯН ОДАЖИЯН

Заповед № 1297-697/12.09.2025 година

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ЗАДЪРЖАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩЕ
С ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО
ОТ УЧИЛИЩЕ
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2025 – 2026 ГОДИНА**

I.БАЗА ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

- 1.1** Необходимост от въвеждане на система в дейностите по превенция на отпадането
- 1.2** Необходимост от готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за отпадане на ученици (социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на миграцията и др.

2.УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключение, на предложената от Европейска Комисия Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота, в съответствие с Националната стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователна система /2013-2020/

3.УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО Е съобразена и с:

- 3.1.** Национална програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка 2006-2016 (раздел VII)
- 3.2.** Проектът за План за действие за превенцията и намаляване на отпадане от училище 2007-2010
- 3.3.** Интегриран план за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на детето 2006-2009.

4. УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО се базира на

Основни принципи на включващото образование:

- 4.1.** Всяко дете има право и трябва да има равен достъп до образованието;
- 4.2.** Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- 4.3.** В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;

4.4. Включващо образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретно дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;

4.5. Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;

4.6. Възгледите и мнението на детето трябва бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;

4.7. Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

При изработване на Училищната програма бяха взети предвид и изводите в Заключения на Съвета на Европа относно ролята на културата в борбата с бедността и социалното изключване (2010/C324/03) и Заключения на Съвета от 18 ноември 2010 година относно ролята на спорта като източник и двигател за активно социално приобщаване.

Приемаме, че достъпът, участието и възпитанието в областта на културата и спорта могат от да играят важна роля в борбата с бедността и социалното изключване, за насърчаване на по- широко социално приобщаване като благоприятстват личностното развитие.

II. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕ

Цялостната училищна политика се основава на мисията на ОУ „Христо Смирненски“ гр. Момин проход чрез гъвкаво и личностно- ориентирано обучение.

Визията на ОУ „Христо Смирненски“ гр. Момин проход, като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот.

1. Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците – клубове по интереси и работа по проекти;
2. Съчетаване класноурочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
3. Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи са личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;
4. Работа с изяви в различни области деца/спорт, изобразително изкуство, танцови изяви, фолклорна формация;
5. Работа с деца в неравностойно социално положение;
6. Работа с деца с хронични заболявания и поведенчески проблеми;

7. Работа с деца с различна етническа принадлежност;
8. Уютна и функционална образователна среда.

III. SWOT анализ:

3.1. Силни страни	3.2. Слаби страни
1. Квалифицирани учители 2. Интензивни методи на обучение, използване на ИКТ 3. Извънкласни дейности 4. Възможности за изява в различни области 5. Създаване на приятелска среда 6. Добра материална база 7. Работа по проекти, клубове по интереси 8. Целодневно обучение – I-VII клас 9. Безплатни закуски –I – VII клас 10. Безплатни учебници – I- VII клас 11. Извършване на редица дейности по превенция на отпадането 12. Подходящи ЗИП/ИУЧ	1. Неусъвършенстван регистър на ученици, застрашени от отпадане 2. Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане 3. Недостатъчно ефективно взаимодействие училище - родител 4. Голям брой уважителни и неуважителни отсъствия на учениците, който е предпоставка за отпадане 5. Слаб родителски интерес и контрол
3.3. Възможности	3.4. Заплахи
1. Кандидатстване по различни проекти предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение отпадането дейности 2. Интерактивно образование 3. Гражданско образование 4. Ранно идентифициране на деца в риск чрез проучване на потребности и интересите на деца в риск 5. Нови форми за по –голямо ангажиране на родителите 6. Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни извънучилищни програми мотивиране и задържане на деца , консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейства 7. Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за мотивиране и задържане на деца, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството 8. Периодична оценка и актуализиране на мерките	1. Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите 2. Неефективни санкции по отношение на децата 3. Неизпълними санкции за родителите 4. Нисък жизнен стандарт на семействата на учениците 5. Проблем в семействата, водещи до отпадане на деца от училище 6. Негативно влияние на приятелска среда на „улицата“ 7. Липса на подкрепяща среда около училището 8. Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето, мигриране в чужбина

9. Разширяване на връзките с извънучилищните институции 10. Реинтеграция на отпаднали деца	
--	--

IV. ЦЕЛЕВА ГРУПА

1. Ученици от I до VII клас са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа;
2. В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището – I-VII клас като смисъл на превенция.

V. ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ /РАННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Икономически причини:

- 1.1. Безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт.
- 1.2. Невъзможност за закупуване на учебници и помагала

2. Социални причини:

- 2.1. Липса на подходяща среда около училището;
- 2.2. Необходимост за извършване на работа в дома, грижи за роднини, близки;
- 2.3. Конфликти в семейството, проблеми между родителите (развод, нови партньори на родителите, пиянство, побой).
- 2.4. Смяна на местоживеенето, трудова миграция на родителите;
- 2.5. Липса на родителски надзор и заинтересованост на родителите и / или детето;
- 2.6. Негативно отношение към образованието на родителите и/или детето;
- 2.7. Прекъснали обучението си поради липса на мотивация за учене;
- 2.8. Слаба публична изява на децата;

3. Етнокултурни причини:

- 3.1. Недобро владение на книжовен български език, поради билингва среда – за учениците, за които българския език е майчин;
- 3.2. Академичният стил на учебни програми и големия обем на информация в урочените единици – трудни за ученици слабо владеещи книжовния български език;

VI. ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

1. Обща цел: обхват и задържане на деца в училище чрез мотивация създаване на положителна нагласа към учебния процес.
2. Конкретни цели:
 - 2.1. Изграждане на мотивация за посещение на участие в живота на училищната общност – Индикатор за постигане – намаляване на неуважителните и уважителни отсъствия
 - 2.2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
Индикатор за постигане – повишаване на успеха на застрашените ученици
 - 2.3. Изграждане на външна подкрепяща среда за превенция на отпадане (подобряване на взаимоотношенията с институциите и родителите)

Индикатор за постигане – подобряване микроклимата и част от конфликтите в училище партньори

VII. ЗАДАЧИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Изготвяне на графици за дежурство на учителите и образователните медиатори
2. Изготвяне на графици за допълнителни консултации с ученици от уязвими групи
3. Изготвяне на графици за консултации с ученици по предмети
4. Прилагане самостоятелно форма на обучение – програми за придобиване на ключови компетентности.
5. Провеждане на консултации и допълнителна лятна работа с учениците за достигане на ДОС.
6. Изработване ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца;
7. Информирание дирекция „Социално подпомагане“ за учениците допуснали 5 неизвинени отсъствия в рамките на един месец.
8. Своевременно информирание на родителите за допуснати отсъствия и слаб успех на учениците.
9. Разработване на планове:
 - 9.1. План за прибиране и задържане на ученици до 16-годишна възраст, подлежащи на задължително обучение.
 - 9.2. Включване в плановете на МО на дейности за превенция на отпадане и работа с деца в риск;
10. Проучване чрез анкети и др. методи на желанията на учениците в извънкласни дейности.
11. Сформиране на нови групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията
12. Създаване на годишен училищен календар за извънкласни дейности и изяви включени към годишния план на училището

13. Прилагане на нови подходи в работата с родителите- алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите партньори на училището; План- график за провеждане на родителски срещи
14. Установяване на ефективен диалог училище- външни институции, имащи отношение по проблема – работа с МВР, община Костенец, „Закрила на детето“, Дирекция „Социално подпомагане“
15. Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби деца.
16. Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на отпадането.

VIII.ЗАДАЧИ И ДЕЙНОСТИЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА УЧИТЕЛ ОБРАЗОВАТЕЛЕН МЕДИАТОР, ПАЗАЧ, ПОРТИЕР

1. Чрез работата си медиаторите могат да облекчат претоварените учители, които много често не само функцията на учител, но и на училищен медиатор, отговорник за добре функционираща работа с родителите.
 2. Чрез работата се медиаторите изграждат „мост“ между училището и общността. Те подкрепят децата от общността в задължително обучение в училище и ги насърчават да продължат образованието си в средни училища и университети.
 3. Чрез работата си медиаторите мотивират активно участие на родителите в проблемите и в училищния живот на децата и улеснява комуникацията и разбирателството между семействата от общността и училището.
 4. Чрез работата си в училище и в общността медиаторите могат да идентифицират младежите от общността които имат потенциала да станат учители или училищни медиатори и по този начин да допринесат за своята общност.
- 1. Функции и дейности на училищния медиатор и портнер**
- 1.1 Функция- подкрепя участието на децата от общността в задължително обучение в училище. Той/Тя мотивира участието на родителите в учебния процесна детето в училище и улеснява комуникацията и разбирателството между семействата от общността и училището.
- 2. Дейности**
- Събира информация за всички деца от общността, които трябва да посещават задължително училищно обучение.
 - Поддържа контакт с техните семейства, за да получава информация за проблемите на децата.
 - Улеснява комуникацията между училището и родителите с цел увеличаване потенциала на образователния процес на децата
 - Организира срещи между представителите на училището и родители, както информира последните за постиженията и проблемите на децата им.

- Информира родителите относно развитието на способностите на децата им да се обучават и да комуникират.
- Мотивира родителите да се включват активно в проблемите и в училищния живот на децата.
- Подкрепя учителите и класните ръководители в процеса на обучение
 - Всеки учебен ден след 1 час, след подадени отсъстващи ученици, посещават домовете на децата и се информират за причините за отсъствие
 - След всяко междучасие прибират невлезлите ученици от коридора, двора и около двора на училището.
 - Посещава заедно с класния ръководител дома на проблемното дете
 - Подпомага Екипите за обхват